

ÖMÜRZAY A ÝYLDYZYM

goşgular kitaby

***

Men ýola düşýärim, gidemok ýalňyz,
Meniň bilen asyr barýar ädimläp.
Küküreginde syrlar gizlän topragym,
Gyzykly gür berýär pikirlerin jemläp.

Meýmiredip bu gyzykly gürrüňler,
Ýaş juwan kalbymy gurşap alsa-da,
Ýok, hiç wagt dönmen uzak ýollardan,
Saçlam agaryança hemra bolsa-da.

Men ölsem-de, ölmez ýaşar asyrlar,
Men ölsem-de, ölmez ýaşar nesiller.
Meni ýagşylykda ýatlasa biri,
Ömrümdenrazy,
Diri men, diri!

Biz ýöräp barýarys

Ýöräp barýas. Ýöräp barýas ikimiz,
Şagalaňly giň şähre syn edip.
Sen maňa bakaňda meň ýaş ýüregim,
Üçjak bolýar, al-asmana meýl edip.

Sen maňa bakaňda meň ýaş ýüregim,
Ganat kakýar ymaratlaň üstünde.

Sen maňa bakaňda meň ýaş ýüregim,
Ýüzüp ýördi goja Kaspiň üstünde.

Arzuwlarym pel-pelläp ýör gözlerde,
Görmek isläp täze-täze ýerleri.
Ah, doganlar, maňa belli bolsady
Nätanyşlaň ýüreklerniň syrlary.

Biz ýöräp barýarys öýmüze sary,
Seň maňa gür berýäň jandan syzdyryp.
Hä bersem-de, göwnüm daglar başynda,
Ylham joşýar gyzyl ganym gyzdyryp.

Eger-de ylham boýun egmeseň,
Aýlar bilen ýyllar menden öýkelär.
Eger-de ylham boýun egmeseň,
Ýollar bilen iller menden öýkelär.

Biz öýmüze ýetdik. Düşdi garaňky,
Sen ýatyrýň gülli ýorgana bürenip.
“Rahat ýat!” diýp, dileg edýär hüwdüläp,
Daşardaky belent çynar yranyp.

Meni bolsa ylham saldy duzaga,
Men göwrämi seň ýanyňa taşladym.
Kalbym joşup, uzaklardan uzaga, --
Giň jahan seýil etmäge başladym.

Aýlanyp ümmülmez giň särany,
Bagra basdym uç – gyraksyz düzleri.

Gözel-gözel şäherlerden görüندی,
Uklap ýatan adamlryň ýüzleri.

Gara baglar süýji uka batypdyr,
Eşidilenok bilbilleriň nagmasy.
Hüwdileýär şagalaňly şäheri,
Şahyr ýüregimiň şowhunly sesi.

Ana, birden güdogardan gyzaran,
Ýalyn ýaly bolup şapak görüندی.
Eý, ylhamym, ýylдыrmdek çalasyn,
Kalbymy ýaryma eltiber indi.

Aýlansam-da ylham bilen seýl edip,
Görülmedik täze-täze ýerleri.
Ýok,ýok! Enteklerem belli däl maňa,
Nätanyşlaň ýüreklerniň syrlary.

Goşgy ýazdym, uzak gije ýatmadym,
Kalbym hemra boldy uzak ýollara.
Oýlanýaryn ünji edip bir zady,
“Ýazan goşgym ýararmyka ilime?”

Ine, şeýdip, ir ertir hem giç agşam,
Poeziýa deňzinde dem alýaryn men.
Seni ýalňyz goýan, nädeýin ýarym?
Ozalda näme üçin meni söýdiň sen?

Daňam atdy. Hossarlarym gygyrdy,
Gizlendi asmanda iň soňky ýylдыz.

Essalawmaleýkim, eziz adamlar!
Ir bilen sag-aman turduňyzmy siz?

Ýadgärlik galsyn

Serediň adamlar, sözleýär asman,
Sözleýär seslenip mawy bulutlar.
Serediň, serediň baksañyz her ýan,
Sözleýär seslenip bägüller, otlar.

Derýalar möwüç urýar,deňizler joşýar,
Tolkunýar ol , mawy asman tolkunýar.
Toluna ýyldyzlaň suraty düşýär,
Serediň dostlarym, güneş galkynýar!

Toplanyşyp gökden uçýar durnalar,
Saýraýar serçemen baglaň guşlary.
Ganatlaryn gerip geçýär durnalar,
Seslenýär daglaryň belent başlary.

Bat bilen silkinip sözleýär Watan,
Näletläp ol elhenç atom bombasyn.
Ynsanlara gülüp gözleýär Watan,
“Eşitmek islämok” diýp, bombalaň sesin.

Gaýtalaýar muny enem-mähriban,
Gaýtalaýar çagalr dürli dillerde.
Atom bilen ýandyrylsa bu jahan,
Aýdyň ahyr, mekan tutjak nirede?

Goý, güneş parlasyn, tebigat gülsün,
Ynsanlaň önünde çöksün ol dyza.
Biziň döwrümüzden ýadygär galsyn,
Päk parahat asman nesillerimize!

Arzuwlarym

Men rahat ýatyryn şirin ukyda,
Durmuş hüwdüleýär sallançagynda.
Meni bilen arzuw ýatyr ukuda,
Duýgularymy gizläp giň gujagynda.

Käte öpýär, käte bagryna basýar,
Arzuwlarym gijeler oýnap meň bilen.
Gudratlar baş egip, şemal öwürýär,
Ana, şonda ýola düşýäs daň bilen.

Kalbymda bir owaz barha ýaňlanyp,
Şirin mukamyna bent etdi meni.
Arzuw bilen şol mukama diň salyp,
Geçirýäris ýol üstünde her günü.

Arzuwlar, arzuwlar, baky ýoldaşym,
Men siz bilen döredýärim, gurýaryn.
Umytlaryň gaýnap çykýan gözbaşy—
Menzillerden-menzillere barýarys.

Göçüp gitdik

Göçüp gitdik ýanyňyzdan, ezizim,
Gül açanda bagyňyzyň almasy.
Göçüp gitdik ýanyňyzdan, ezizim,
Eşidilende bilbilleriň nagmasy.

Altyn ýaprak şahalarda seslenip,
Güýz gelende gelerin men beslenip.
Galdyr ýüzüň, gara gaşyň göreýin,
Çygly gülden çemen sowgat bereýin.

Gapyňyza gezdiremde gözümi,
Gol bulady howlyňyzyň üzümi.
Penjreden gördüm gülli keçäňiz...
“Ýaryň seni söýýär” diýdi köçäňiz.

Pyntyk açyp obamyzyň tutlary,
Ülpüldeşip suwly ýabyň otlary,
Öwsünişip şemal bilen bileje:
“Ýaryň seni söýýär” diýdi çalaja.

Kemerli dag seredip dur, gol bulap,
Gel-gel, oglan, ýere bakma öýkeläp.
Ugrat, ýarym, lälezardan ýöräli,
Gelerin men garalanda garaly.

***

Dostlar, bir wagtlar jahyldyk bizem,
Göz astyndan syn ederdik gyzlara.

Taban murtlarymyzy şemala tutup,
Durmuşyň ajysyn almazdyk sere.

Ýetginjekdik, bar küýümez okuwdy,
Daşymyzdan guwanardy eneler.
Çärýeklerde ýaryşardy, bäsdeşdik,
Dokuzynjy “a”-lar, onunjy “b”-ler.

Klasdaşlarmyz bir-birinr goňşydy,
Üýşüşerdik zalda jaňyň sesine.
Biz jedel ederdik oganlar bolup,
Sapak başlar, gijä galardyk ýene.

Söýülsek-de , käýelsek-de o ýyllar,
Günsaýyn ösýärdik şatlykdan ýaýnap.
Biz gedemsizjedik öz ýanymyzdan,
Boýny monjukluja gyzlary saýlap.

Sapak gutardy, gapyň agzynda,
Syrlyja ýylgyrşyp garaşýardy kän.
Ine, şeýdip söýüpdik biz gyzlary,
Ýöne gyzlar bizi söýdülermikä?

Biz olary gözläris.

Iňrik garalanda daş çykdy aýal,
Oýlandy, köp dymdy, gör,näme hakda?
Kölgeli bulutlar elhenç ses edip,
Paralandy birden elhenç ses edip.

Ýok, şonda-da tisginmedi ol aýal,
Diňe dymmak bilen gynandy jany.
Umytly gözlerin alsa dikip,
Synlady gaýtadan gözel asmany.

Goý, ýyldyrm çaksyn, gopsun harasat,
Bu ýolda hiç tupan gorkuzmaz ony.
Gözlär ol ömürlük umytly gözler,
Urşa giden äri bilen ogluny.

Ol günleri, heý, unudyp, bolarmy,
Biz niçik gyşlapdyk ýyly gyşlary?
Nirä ýitirim boldy, gizlendi nirde,
Kyrk ikinji bahar, kyrk ikinji ýyl,
Ýetginjek ýigitleň ýylgyryşlary?

“Ýene-de şol hakda, uruş barada,
Ýatlamany bes edýäris, belki biz”.
Men köplerden eşidipdim bu sözi,
Diýdiler: “gozgamaň ýaralarymyzy”.

Bu dogry. Biz gördük ol hakykaty,
Gerdende göterdik urşuň özüni.
Soň ekranda hem romanda, goşguda,
Irmän ýatlaýarys ol gaýly günü.

Belki, indi ýatlamany bes edip,
Sözlemmize goýýarys biz nokady.
Ýöne bu nokatlar köpeler, lowlar,

Ýanar-da ýatladar ol hakykaty.

Goý, bu mukaddeslik ynsan ýüregne,
Ebedilik aýdym bolup ýazylsyn.
Ölenleň gaýraty diriler üçin,
Watan goragynda görelde bolsun!

***

Gör, iller birýana howlugyp barýar,
Kim dostunyň, kim ýarynyň ýanyna.
Maňa bolsa garşýan ýok dünýäde,
Şonda-da ýol söküp barýaryn öňe.

Diňe hol öňümde garantga deýin,
Hemra bolup barýar ýalňyz maksadym.
Diýýän ol: “Şol belent daglara çykyp,
Bu jahana göz ýetirip baksadym”.

Myrat bilen Gülälek.

Ýoluň öwrüminde dur äpet gaýa,
Göýä dünýämize bergili ýaly.
Iri halplar bilen ýylçar göwsüne,
Ýazylypdyr “Myrat bilen Gülälek”.

Adatdaky ýaly gündi ol günem,
Dünýe parahatdy, durudy asman.
Göýä gözellige gark bolan ýaly,
Durdy bu gaýada iki ýaş juwan.

Ah, olaryň arzuwy niçiksi giňdi...
Ýigit başarmandy pikirini jemläp.
Diňe şeý diýipdi, gysgajyk sözde,
Gyzyň ýogyn saçlaryny gysymlap:

-- Sen meňki bolarsyň...

                    Toýumyz bolar,
Bu gözleri öperin men ömürlük.
Bize sorag galar ajap ýyllardan,
Eşretki ýaşayyş hem mydam birlik.

Şonda gyz gülküsi daglara dolup,
Batly ýañlanypdy jadyly ýalak.
Hawa, şol gün ýazylypdy bu ýazgam:
Iri harplar – “Myrat bilen Gülälek”.

Olaryň duýgysy gözeldi şeýle,
Durmuş!
Romantika!
Gaýgy – gam ýatdy,
Aýrallyk diýen zat ýatlanylmaýdy.
Ol söz söýülmeýän, elhenç bir zatdy.

Emma olar duşuşmandy şondan soň,
Ýigit urşa gitdi, aýrallyk geldi.
Diňe ýylçar goja gaýaň ýüzünde,
Umytly ýazylan ýazgylar galdy.
Ýoluň öwrüminde dur äpet gaýa,
Delminiň birine garaşýan ýalak.

Iri halplar bilen ýylçar göwsüne,
Ýazylypdyr “Myrat bilen Gülälek”.

Meniň göreçlemde kakam ýaşaýar.

Ol ýatyr. Ýan berip krowatynda,
Onuň agras başy ýerden galanok.
Lenç bolan ökjeler, ysgynsyz dyzlar,
Ýöremek isleýär, ýöräp bilenok.

Ynjalyk tapmaýar şirin janyna,
Ýassygyn gujaklap agýar-da, döňýär.
Göýä oň göwnüne ýelek düşekçe,
Synanyň astynda göwreýär, ýanýar.

Elinde garanat, bagryn ýere oýkap,
Gar üstünde söweşip barýar ol ýene.
Bombalar ýarylyp, tüteýär zemin.
Ýalaňaç döşlerde gülleler gyzyp,
Sanaýar ençeler iň soňky demin.

Käsi arkan, käsi ýüzin ýykylşyp,
Ýatyr ine, ene süýdin emenler.
Merdemsi kükregin al-gana boýap,
“Watan!” diýip gözün baky ýumanlar.

Eňröp ak bultlar, garalýar asman,
Bagry bilen süýşüp barýar ol ýene.
Gam çekýär sähralar, aglaýar düzler:

“Adam ajal zyňýzr adam üstüne.

Barýaryn ýanyňa, sypaýan başyn,
Diýýän: “çaý demledim tursana kaka!”
Kakam ses berenok, titreýär kakam,
Ýetşiň, adamlar, bu niçik waka?

Çykyp barýar göreçleri hanadan,
Bedeni gögerýär, ýüzi gögerýär.
Bilmen, ol näme üçin soňky deminde:
- Öňe! Öňe! Öňe! - - diýip gygyrýar.

Olar öola düşdi, barýarlar ana...
Eginlerde atam bilen merdiwan.
Merdiwany alyp barýar gerçekler,
Biliň, meniň ömrüm size bendiwan.

Göz öňünden ýitip barýar tabydyň,
“Eý, atam jan, gidip barýaň gelmeze!”
Iki ýoluň çatrygynda aljyrap,
Ine, men şeý diýip, çökýäriň dyza...

Gözleriňi göreçlemde saklaryn,
Seň gözleriň küýsäp maňa seretsin.
Köp ýerde yz goýan agyr täleýiň,
Goý, rehimsiz ýüreklerem eretsin.

Habar berer göreçlerim görene,
Şol gaýly ýyllarda synaň owulşyn.

Synaň azar çekip krowatyňda
Damarlaň dartylyp käte düwülşin.

Men seni ýatlaryn, seni küýsärin,
Atam, bagtym üçin saňa minnetdar.
Aglamaň, jigilem, rahatlan, enem,
Meniň göreçlemde kakam ýaşaýar.

Güne öwşün atýan kümüş ýapraklar,
Hoşlaşmady, eziz atam, seň bilen.
“Ol adam guşlaryň ganatynda” diýp,
Saýrady bilbiller ala-daň bilen.

Sen entek-entekler ýaşamalysyň,
Öňde galdy ýaşamaly ýyllaryň.
Deňiz kenarynda, daglaň gerşinde,
Öçmändir henizem aýak yzlaryň.

Aýak yzlaryňy ýelden goraýar,
Patrak dek açylan erkin almalar.
Ýyllar gaýyp bolup geçip gitse-de,
Kökünde saklajak adyňy olar.

Ýatlaýar dünýämiz, seni ýatlaýar.
Köne dörän, täze dörän şäherler.
Gyrmyzy gülünde adyň nagyşlap,
Ýatlaýar şol ýyllar, ala-baharlar.

Ýöne boşap galdy biziň dulumyz,
Men agyr oýlanyp, atardym daňy.

Şol säherde dünýä inen nesiller,
Dakynýarlar seniň eziz adyňy.

Iň ýakyn dostuma.

Bu gije nämüçin ýatyp bilemok,
Oýlanyp geçirýan uzak gijäni.
Syrly garaýşyňam maňa düşnüksiz,
Ýa galdyran bolaymaýyn bijämi?

Daş çykýaryn haraý isläp asmandan,
Şemal alyp gidýär gursakdan gamy.
Eşidilýär gulagyma ýeriň üstünden,
Uzakda ýaňlanýan dostlaň aýdymy.

Näçe diňleseň-de bu adamlary,
Seň syrly garaýşyň çykanok ýatdan.
Gursagyňda gor hem bolsa, ezizim.
Guý gujagyma, heder etme hiç zatdan!

Guý gujagyma, juwan göwün syrdaşym,
Düşün ahyr, geçip barýar ömrümüz.
Ýürekde syr gizläp birek-birekden,
Unudýzrys ajaýyp ýaşamany biz.

Şoň üçin gijeler ýatyp bilemok,
Jahanda bar zatdan basylýar susum.
Kyn bolýar ýaşamak ýagty dünýäde,
Senden syr gizlese iň ýakyn dostuň.

Näme üçin?

Ol kimden nägile? Alyp bukjasyn
Ýazdy epinlerin toý köýnegiň.
Başyn aşak salyp, gamlandy birden,
Diýdi: “Sen nirede, ýaşlygym meniň?”

Bu şeýle bolupdy: ýetişipdi ol,
Ýatlandy gyz juwanlygynyň geljegin.
Akyl goýalmandy. Şonda-da päkdi,
Kim bilýär geljeginiň näme boljagyn?

Solupdy ýürekde güllän sýögüsi,
Rehimsizlik bilen taşlanypdy ol.
Kalbyndaky söýgi zäherlense-de,
Duýgular diýdiler gyz: “Belent bol!”

Başarypdy giň hem belent bolmagy,
Gynas-da solan söýgüsi ony.
Ne gözel gijeler geçenin ýatlap,
Az däl di ahmyrkly geçiren günü.
Öldi söýgi. Ýandy söýgi, kül boldy,
Ýatlamalar ýaşaýar ol ýürekde.
Hawa, şol gözel gyz garrady bu gün,
Ahmyrly, şol köýen söýgüsi hakda.

Belki, ol ömründe köp şatlyk görüp,
Başarandyr ýene-de bir söýmäni.
Bilemok onçasyn, bilýäriň şuny:
Ilkinji sýögi üçin köp çekdi gamy.

Käte şeýle bolýar. Ilçilik ahyr.
Ýöne diýmän muňa: “Pelek gerdişi”.
Aýdyň siz, nämüçin ol gözel gyzyň
Toý köýnegin ýazyp, aglap oturşyn?

Adamlar ölmeýärler.

Ýylldyzlaň emeli giňeýär birden,
Bu meniň düýşümmi ýa-da hyýalym.
Adamlaň ýüregem giňeýärmikän?
Kimden sorasamkam düşünmeýän dilim.

Adam gussa çekýär, daralýar dünýä,
Bulutlaň içinde Aý tutýar ýasy.
Bu şahyranalayk ýerliklimikän,
Niçikkä adamlaň içki dünýäsi.

Her kimiň özüniň aladasy bar,
Kim öňe ymtylýar, kim bolsa yza.
Adam kalbyndaky sansyz ýylldyzlar,
Gizlin dogup ýaşýar, görünmän göze.

Niçik çalşyrymly, uzak bu ýollar,
Ýollara maksatsyz ugramak bormy?
Adam aglamasa adam derdine,
Tebigat biz üçin çekermi gamy?

Näbelli mazarlar

Ýatyr ol gijeleň sustlugyn diňläp,
Ýatlaýarlar gündizler nesillerini.
Eşretiň, durmuşyň aşygy bolup,
Baky baky gujaklapdyr ene ýerini.

Biziň planetada ýalňyz mazarlar,
Petir deýin örtüpdirler ýerleri.
Seçilýär üstüne älemgoşar de k,
Altyn pasyllaryň elwan zerleri.

Säginýän bie sellem ýeňsämi gaşap,
Soň baş egýän bu näbelli mazara.
Baş egýän jesediň adamlygy üçin,
Hawa, şeýle edýäris biz şu gün ara.

Nesillieň aýdymyn, ädimin diňläp,
Olar üçin baky ýatmak gylykdyr.
Näbelli mazaryň barlygy bolsa,
Diriler siz üçin masgaralykdyr.

Enemiň oýlanmasy

Penjreden Gün gyzaryp göründi,
Meň enem gorkuly tısgindi ýene.
Uzakdan gelyärdi awtomat sesi,
Urulýan dek taýly gezek maňlaýna.

Dymýar enem häzir, edil şu pursat,
Uzak ýollaň kültemini çözleýär.
Kowalanan jeren ýaly daljygyp,
Bagtymyzyň aýnasyny gözleýär.

Bagtymyzyň aýnasyny gözleýär.
Yraň atýar sallançagyň hallany.
Başyn ýaýkap, ýakasyna tükürdi,
Ol henizem ýatlap otыр allany.

Basgylaýar, gahar bilen zäheri,
Datmalymy ajy bilen süýjüni!
Enemiň biz üçin, hawa biz üçin,
Ol köp ýerde synap gördi güýjüni.

Ol biz üçin sarp edipdi güýjüni,
Barmaklary bolsa ýaryk-ýarykdy.
Şol barmaklar bilen sypapdy ýeri,
Ýygyrtlaň ýüzünden deri syrykdy.

Otyr enem ýatlamalr içinde,
Ýatlaýar gijäni-gijä ulaşyp,
Ol ýyllar...
Şol ýyllar...
Gazaply ýyllar...
Agyr daşy aýlap arpa üweşin.
Ajyndan surnugan çagajyklaryna,
Şu gara gazanda gaýmak bulaşyn.

Seniň suratyň

*Goşgy   Beýik Watançylyk   urşy
ýyllarynda   äri   wepat bolan   aýalyň
dilinden ýazyldy.*

Demli çäýy agdarýaryn goýýaryn,
Göreçlem küýseýär seniň suratyň,
Gözüň gaýa bakyp, gaşlaň ýaýlyp,
Diwarymdan asylgy dur suratyň.
Uludan dem alyp, birden-de dymýan,
Göýä meň kükregim ýelleň mekany.
Diwarymdan asylgy dur suratyň,
Seniň keşbiň aýlaň, ýyllaň mekany.
Demli çäýy agdarýarym men ýene,
Ýürek derdin dökýän ýaly hamala.
Birden kalbym gurşap sansyz arzuwlar,
Birden bolsa gaýyp gidýär şemala.
Demli çäýy agdarýaryn men ýene,
Göreçlerim küýseýär seniň suratyň.
Howandar çagymda, howandar maňa,
Indi ýigirmi ýyldyr jansyz suratyň.
Gundagdaky oglanjygyň ulaldy,
Aýak bitdi. “”Kaka!” diýip dil açdy.
Gapymyzda ekip giden erigiň,
Boýun alyp, her baharda gül açdy.
Şuwlaýar şemala eken erigiň,
Nirede sen söýgülim, nirede geregim,
Nirede eý gören gözlerim meniň?
Demli çäýy agdarýarym men ýene,
Gözlerim küýseýär gara gözleriň,

Gürsüldäp ýüregime urulýan ýaly,
Her äden ädimiň , aýak yzlaryň.
Diwarymdan asylgy dur suratyň.
Giň maňlaýyňda ýaýlypdyr gaşlaryň.
Sen diýip agyrdy meniň başlarym,
Gulaçlap sypalan gara saçlarym.

Perzent

Oglum Ýagmyra bagyşlaýaryn.

Owadan-la bu jaý!
Gözel-le bu jaý!
Bu jaý hormat bilen
Söýgüden doly
Munda ogul bolýar,
Gyz dünýä inýär.
Bu jaý geljek nesliň
Simwoly ýaly,
Akuşerka daýza,
Meniň çagamy
Getirsene bäre,
Göremok häli.
Getirdiňmi? Sag bol,
Mähriban daýza.
Hany, meniň gujagyma bersen!
Tolgunýar ýüregim,
Joşýar ýüregim,
Oň gürsüldäp uruşyny bir görsene!

Salam!
Dünýä inen ýaşajyk çaga!
Enelik orjuny bagyş etdiň maň.
Ýagşy küýseýşi dek
Ene topragyň
Küýsäpdim,
Şonuň üçinem
Ýagmyr diýen ady dakýaryn saňa.
Enelik borjuny ederin berjaý—
Ýelden, ykdan gorap saklaryn seni,
Göwsümde ulalyp kemala gelseň.
Jahyl çykyp, begendirseň sen meni,
Şonda-da ýatlaryn bu gözel jaýy,
Seni söýüşim dek söýerin muny.
Açyk bolsun baky,
Ýaşasyn baky
Çagalryň dünýä inýän mesgeni?

***

Söýemok men bu jahanda,
Ýaranjaklap gün görmäni.
Ýagşy görýän beýle günden,
Öz ajalma jan bermäni.

Niçik bolar ýemal ýaly,
Çar tarapa öwsüp dursam?
Ýan bermeli bolar onda,
Garşymda gaý tupan görsem.

Dönmerin öz pikirinden,
Atslarda ýanar oda.
Ömrüm boýy hyzmat etjek.
“Ynsan” diýlen belent ada!

Garşylaň gyzlary

Owadan siz, gyzlar, gözel siz, gyzlar,
Siz güllen eýesi, guşlaň eýesi.
Hüşermäň oganlar, görüplik etmäň,
Gözellik gyzlaryň baky mirasy.
Görýäs biz olary uly ýollarda,
Görýäris zawodlaň gyzgyn sehinde.
Görýäris asmanda, görýäris suwda,
Şadyýan gözlerin gyzlaň her günde.
Gyzlar baş darýarlar aýnaň önünde.
Gün äpet göwresin salanda ýere.
Goý olar beslensin, goý beslenmesin.
Deňemäň görklerin göwhere – zere .

Gün gizlenýär äpet gomlaň teýinde,
Barýar gyzlar köçelerden howlugyp.
Baýyrlaň üstümi, köprüleň gerşi,
Parhy ýok, oganlar garşylaň gülüp.
Garşylaň siz syr saklamaň ýürekde.
Boluň siz näzijek gyzlaň eýesi.
Düşüniň, oganlar, aýaň gyzlary,
Gözellik gyzlaryň baky mirasy.

***

*YŞK DİRDİN ASSALAR GÖĞÜŇ BOÝNUNDAN,
GÖK TİTREÝİP ÇEKEBİLMEZ BU DİRDİ.*

Magtymguly

Agaçlara gyraw sepiň gijeler,
Şuwlaýar daşarda ýanwar şemaly.
Ümüleş içinde mawy ýyldyzlar,
Görünýär men tukat ýüregim ýaly.
Men bu tukat gijä, bu ümsümlige,
Aslynda näm üçin boldum hyrydar?
Kalbynda gyş deýin doňan söýgüniň,
Barlygyna, bilmedim, kim günäkär?
Kim günäkär? Şol söýülen gözlermi?
Ýok, ol gözler maňa gülüp bakmandy.
Lälezar baharda golumdan tutup,
Ýigit meniň bilen seýle çykmandy.
Söýdüm men şonda-da,
Gaýbana söýdüm.
Söýdüm ol oglanyň görmek-görkünü.
Wah, dagy nädeýin, gussa çesem-de,
Bir şoňa baglapdyr ýürek örkünü.
Näçe wagt geçdi ony söýeme,
Näçe ýagyş ýagdy, näçe gar ýagdy,
Bu ajap dünýäden ýüzüni gizläp,
Söýgi gursagymda Gün bolup dogdy.
Men duýdum söýgimi, syzdym söýgimi,
Syzdym oňa ajaýyp gazalgyyny.
Şygyrlaň lezzeti şirin bolsa-da,
Görmedim söýginiň gözelligini.

Gar gaýmalap penjräniň öňünde,
Şuwlaýar daşarda ýanwar şemaly.
Meň söýgim ýürekde tukat dem alýar,
Gar бүрән ýalaňaç agaçlar ýaly.
Men bu tukat gijä, bu ümsümlige,
Aslynda nämüçin boldum hrydar?
Geçýär günler, emma meniň kalbymda,
Açylmadyk, eçilmedik söýgi bar!

***

Altyn ýüzük, gymmat baha sagady,
Nämüçin harç edip alýarsyň maňa?
Ýanymda ýantazy-selpäp ýörşüne,
Men gahar edýäriň şeýle bir saňa!
Irginsiz soraglaň lapym keç edip,
Atylan daş deýin ýüregime düşýär.
Ýatlamok. Bolan zat bolup geçipdir.
Bolgusyz sowgatdan çeke men, hüşgär.
Sil dek şaglap geçen juwan ýaşlygym,
Ýatlamak islämok hiç zat sen hakda.
Bar bilýänim diňe ýaşalan ýyllar,
Näletleýän seni biwepalykda!

Söýgi hakda oýlanma

Ýüregim erkime ýöretseň höküm,
Meň ony söýmäge barmyka hakym?
Sözle bu sowala jogasp berjek kim?

Ýok,ýürek ýalňyşýaň sen az salym dym.
Pikirlen-de daş çyk,
Seret asmana.
Geňeş sal gudratly gara daglara.
Ýüzlen bu güneşe,
Ýüzlen äleme,
Dyza çök,
Alnyň goý mukaddes ýere!
Şonda-da hiç kimden tapmarsyň jogap,
Ölçerde syryň dök giň sähralara.
Göwnüne gelenin sözlesin her kim,
Ýürek, saňa boýun egermi erkim?
Bolsaň-da bu nâzik synaň geregi,
Bolsaňda bu gan damarmyň diregi,
Heý-de ýürek häkimligini çekermi,
Erke bekän şahyr gyzyň kükregi?
Özüň görýäň,
Dogup-ýzşyp dur günde,
Ýaşaýar dünýäde juwan göwünler,
Dymanok bu günler,
Dymanok aýlar.

Dymanok gijeler,
Dymanok ýyllar.
Olar maňlaýymyzda gasyn atyp dur.
Duýanok, ýaşaýar juwan göwünler.
Daglar bar dünýäde belenden-belent,
Baglar bar dünýäde gözelden-gözel.
Ýollar bar dünýäde uzakdan –uzak,
Ýollar bar dünýäde inçeden-inçe.

Şu ýollardan ýöräp barýar adamlar,
Şu ýollardan döräp barýar adamlar.
Eşretli bu durmuş,
Bu durmuş gözel.
Durmuş, seniň üçin ýazmaly gazal.
Gijeler oturyp pikir etmeli,
Men entek-entekler köpe ýetmeli.
Ýüregim, erkime ýöretseň höküm,
Meň ony söýmäge barmyka hakym?
Ol gowy adam söýülmäge mynasyp,
Görk berýär ýüzüne saçlaryň agy.
Ol saçlar neň üçin,
Hawa, meň üçin,
Tälim berip duran durmuş sapagy.
Aýtsyn erkim pikirlerniň baryny
Söýýän bolma, ýürek , özgäň ýaryny?
Saňa garşýan!
Sen özgäň ýaryna göwün bermerseň,
Şeýle ham-hyýala ulaşan bolsaň,
Nirde ursañam gursagymda urmarsyň.
Bolsañ-da bu näzik synañ geregi,
Bolsañ-da bu gan damarlaň diregi.
Heý-de ýürek häkimligi çekermi,
Erke berkän şahyranyň kükregi?
Gijeler oturyp pikir etmeli,
Men entek-entekler köpe ýetmeli.
Düşün, bu sözlere,
Edemok oýun.
Bolmaly bolarsyň,
Erkime boýun!

Dostluk aýdymy

Howada gaýmalaýar ýeňiljek gar,
Sowukdan gyzdyrýar ýaňaklarymyz.
Men barýan seň bilen, eziz dostum,
Dostlugmyz ýylydar ýüreklerimiz.

Gyş geçer, ýaz geler, garlar erär,
Gök öwüp gül açar ýeriň ýüzi.
Dostlarymyz nur saçar kalbymyzda,
Göýä gök asmanyň ak ýyldyzy.

Ýaňlan aýdymym.

Ýap boýuna gülüp baran badyma,
Ýene gözel ýarym düşdi ýadyma.
Ýzprak ýolup atdym suwuň ýüzüne
Öetsin diýip söýgülimiň özüne.

Ýaprak gaýyp gitdi suwuň ýüzünden,
Şol suwuň ýüzünden ýaryň yzyndan.
Ýuwaşjadan aýdym aýtdym diň salyp,
Ýarym geler aýdymyma diň salyp.

Ýaňlan sen, aýdymym, ýar gulagynda,
Oýar ony, birden uklap galmasyn.
Akar bilen ýara ýollan ýapragym,
Suw ýüzünden özge penje almasyn.

Bu söýgi däl, jenaýat

Dursaň sen ýaýdanyp köçäň ugrunda,
Seredýäň tiz-tizde el sagadyňa.
Säginýäň kä öňe, kä yza ýöräp,
Sabyrsyz garaşýaň wagta hem oňa.

Gelýär gyz ýanyňa, gelýär ýylgyryp.
Syzýaň bu pursatlaň täk hezilligin.
Bahar gunçasy dek dünýäni bezeýän,
Nowjuwan gözeliň päk gözelligin.

Näçe Ninalara, näçe Güllere,
Sen näçe köçede gülüp gözlediň.
Ýürekdäki elhenç nejiz syrlary,
Şol gülkň astynda bukdyň, gizlediň.

Bu gün seň aýalyň şol gyzlaň biri,
Ýatyrsyň gujaklap tämiz düşekde.
Sypaýaň bedenini, öpýäň saçlaryn,
Gör, aýal söýmäge sen niçik ökde!

Ine-de, sen dursyň aýalyň bile,
Gelip sud önünde bozýaň nikany.
Erkeklik adyna ysnat getirip,
Bu ajap dünýäni saýýarsyň pany.

Penjreden asman gümmezine gözläp,
Ýaşajyk çagaňyz gülgp dur, ine.
Enäň gözlerine elhenç bolsaň-da,

Özgelen gözüne sada sen ýene.

Barýarsyň köçeden agras ädimläp,
Çykýarlar öňünden tanyşlaň bary.
Diýýärsiň: “Aýrylyşmak jenaýat iş däl”.
Säginip halyňy soraysa biri.

Hemmeleriň ýüzüne bakýarsyň hyýrsyz,
Adamlardan gören ýaly hyýanat.
Gatyrganma, aýdylanda dogrusy,
Seniň söýgiň söýgi däl-de, jenaýat!

***

Meniň tanyşlarymyň köpüsi şahyr,
Bilýän, olar örän oňat ýigitler.
Penjrä söýeniýp garaşýaryn kân,
Açýaryn gözlerim, öňümde ekran,
Gel-de seret dost, geçip barýarlar,
Şol meniň tanaýan tanyşlam olar.

Sen seret, men bosa pikir edeýin,
Bir zatlar gynaýar kalbymyň öýün.
Belki muňa düşünýändir ýigitler,
Togalak kellämi gudratlar gaplap,
Damýar maňlaýymdan burçak-burçak der,

Damýar maňlaýymdan burçak-burçak der,
Dolýar sabyr käsäm, elenýär ýürek.
Köpden bäre garaşýaryn men oňa,

Hawa, garaşmanam başarmak gerek.

Gapdalymda ses çykanok, hiç zat ýok,
Gerdenimden basýan ýaly agyr ýük.
Ýatyr, ine, eginlermi ýassanyp,
Adama syr bermän elhenç ümsümlik.

Aljyraýan-da birden ýeňsäme bakýan,
Ine, gözüm düşýär türkmen iline,
Ýene köne umyt dogup gursakda,
Garaşýan “Şol ajap aýdymalaryny
Göterip Pyragy geler” diýip ýene.

Pyragy gelmeýär, emma aýdymy,
Diňleýärin, eşidilip dur her öýden.
Bilýärin men. Ölmez asla ol adam,
Garyba: “Aglama, şir sen” diýp aýdan.

Bu hut şeýle boldy. Şol döwür geldi,
Garyp aglamady. Garyp şir boldy.
Ah, ol niçik adam, ajaýyp adam,
Gelejgin syrlaryn döwründe bildi.

Şonuň üçin garaşýaryn men oňa,
Görmek isleýärin Magtymgulyny.
Atom asyrynda, hut öz döwümde,
Poeziýa älemini parlak gülüni.

Bilemok men. Haçan görner ol gün?
Otyryn garaşyp, görerin ony.

Pikirilenmek hezil, garaşmak hezil,
Bir gün beýhuş eden ol gül-de men.

Ynanýaryn meňem ýaşan döwrümde,
Hatardaky şahyrlaryň sany kän.
Ýa olaram öz ýanyndan meň ýaly,
Başga bir şahyra garaşýarmyka?

Türkmen oglany

Garaňkylyk sowulyp gitdi bireýýäm,
Parlak gün lowurdap şöhlesin saçdy.
Kanalmyzyň köprüsiniň üstünden,
Kombinizonly türkmen oglany geçdi.

Güldürip owadan goýun gözlerin,
Daş köprüden bári bakan pillesi.
Ol gözler şeýle bir jadylap meni,
Dikildi ýüregme yşkyň güllesi.

Töwerege aralaşyp ümsümlük,
Bulutlar seýil etdi mawý asmanda.
Ýüregmi ýesir edip ýüregne,
Özüm gitdim, ýürek galdy şol ýanda.

Zenanlar

Ýañlandyryp ähli ülke , ýurtlary

Hüwdüleýär balasyn biziň eneler.
Eneleň aýdymynyň mukaddesligin,
Gör, bar zatdan beter syzýar ene ýer.

Dem alýar dynçlykda
ýeşle bir ümsüm,
Asyrlar zenanlaň yzlaryn yzlap,
Gaýgysyn , şatlygyn
Jadyly daş dek,
Şol aýal goýupdyr—
Göwsünde gizläp.

Geçýär günler,
Gelýär täze nesiller,
Nesilleň bagty üçin ýaşaýar olar.
Äleme söýgini indereni üçin,
Biziň enelerimiz ajaýypdyrlar.

Olaň ýürekleri duran bir dünýä,
Olaň göreçleri ylham meň üçin.
Beýik Magtymgulynyň aýpdyşy ýaly,
Olarsyz ömür-de pikir etmek kyn.

Olaň mertliginden jedel etsem-de,
Hiç haçan utanyp galmaryn gamda.
Zenanlar adyňyz belentlik bilen
Gaýtalanar durar meniň ýadymda.

Üç gün bəri...

Üç gün bəri ýagyş ýagýar daşarda,
Penjrämden günem şöhle salanok.
Üç gün bəri seretsem-de ýollara,
Meň ýanyma gözel ýarym gelenok.

Oňa näm boldyka? Niredekä ol,
Öz ýanyndan meni ýatlaýarmyka?
Gaýgysyn, şatlygyn paýlaşar ýaly,
Syr alyp, syr berýän dosty barmyka?

Mensiz gör, niçiksi gezyärkä ýalňyz,
Gijelerem oýlanýaryn şol hakda.
Ýaryň ady,
Arzuwlary,
Söýgüsi...
Üç gün bəri gaýtalanýar ýürekde.

Ine, ertir diňer irizen ýagyş,
Ýene penjrämden gün şöhle salar.
Ýöne menden göwni kineli ýarym,
Bilemok, dostlarym, gör haçan geler.

***

Ol tomus günleriniň ak gijeleri
Bize giňden gujagyny geripdi
Juwan gyzkam saçlarymy sypalap,
Bu aýdymy ýarym aýdyp beripdi.

Bu áydymy ýartym áydyp beripdi:
“Gülüm, sensiz dünýä maňa dar” diýip,
Bu áydymy ýarym áydyp beripdi:
“Gözelim , gözleňde gudrat bar” diýip.

Söýülýän gözeldim, begenýärdim men,
Gyz üçin ajaýyp ýaşamak söýüp,
Ah, ol günler pikir etjek zadymmy,
Bu günki ýaňlanan ýaryň áydymy,
Bir wagt ýüregmi zäherlär diýip,

Juwan ömrümüziziň ajap ýyllary
Biziň ýadymyzdan çykanok hergiz.
Ah, gözeller, käte şeýle áydymlaň,
Mylaýymlygyna aldanýarys biz.

Soň bolsa kyn düşýär söýen ýürege
Ölçerip dökäýmek kalbynyň derdin.
Ýene-de şu áydym uzak wagytlap,
Ýaňlanyp dur maňa ak gijelerden.

Ol geçen tomuslaň ak gijeleri
Bize giňden gujagyny geripdi.
Juwan gyzkam saçlarymy sypalap,
Bu áydymy ýarym áydyp beripdi.

MAGTYMGULA ÝÜZLENME

Köp zady yzarlap, tapmamsoň hiç zat,
Öer tapamok boşap galan kalbyma.
Eý, siz asmandaky seýrek bulutlar,
Nämüçindir meňzeýäňiz siz maňa.

Geň däl maňa siziň seýrekligiňiz,
Geň däl maňa bilbilleriň owazam.
Tanyş ak gijeler, aýdyň ýyldyzlar,
Ir-imişli güýzem, gunçaly ýazam.

Diňe geň zat, al asmandan bürgütleň
Bulutlary böwsüp, atylyp barşy.
Alyslarda galdyrany bar ýaly,
Olar pel-pelleýär gör, nirä garşy.

Bilmän, bu durmuşda aljyran wagtym,
Beýik şahyr, bakmaň siz bu kembaha.
Aýdyň maňa bürgütleriň uguny,
Olar uçma barýarmy ýa dowzaha?

Alysdaky ýarym hakda aýdymlar

Ýarym maňa akja ýalyk hödürläp:
-- Al öýmäňi atynma – diýip ýalbarma.
Gyzyl, ýaşyl ketenimi söýmeseň,
Özümi-de “söýýän” diýip gül berme!

Bu öýmäniň güllerini höwesläp,
Göwnüm isläp saýlap-saýlap aldym men.
Pragynyň, Ferdöwsiniň, Haýýamyň,
Mekanyndan – Gündogardan geldim men.

Bu öýmämi pasyrdadyp başymda,
Köpetdagda garşyladym ýazy men.
Durna gözli çeşmelerden suwlanyp,
Obada boý alan ahal gyzy men.

Çagajykkam aýajyklam ýalaňaç,
Kän ylgardym baýyrlaryň üstünde.
Adam hakda, asman hakda, dag hakda
Aýdym aýdyp, şu öýmämiň astynda.

Güýz gelende al öýmäme syn edip,
Gök asmandan ak durnalar ötendir.
Bu öýmäniň aşagynda gizlenip,
Aýdylmadyk ýadym bary ýatandyr.

Şoň üçinem talap edip bir zady,
Birden göz gyzdyрма, ýarym, erkime.
Sessiz-ünsüz bagra basyp bagtyny,
Şeýle öýme nesip etse her kime.

***

Süýr günortan gün depämde gyzanda,
Alyslardan saýa salma sen maňa.
Aýrallyk gussasyn guýma ýüregme,

Gel şat aýdym aýdyp bereýin saňa.

Sypalaýyn gursagymda yralap,
Garşyňda oturyp, läle kakaýyn.
Kalbymdaky gyzgyn Garagum ýaly,
Sylrlarymy seň üstüňe dökeýin.

Gel indi, men garaşmakdan ýadadym,
Ynamlamam dönüp barýar hyýala,
Gara saçym ýaýyp dogduk obamda,
Her gün seni ýatlap, seredýän ýola.

Emma sen geleňok, ak köýnek geýip,
Emma sen geleňok gara kastýumly.
Soň men aýdym aýdýan ýene sen hakda,
Gözlerim söýgüli, ýüregim gamgyly.

Ýa sen alyslarda yka batdyňmy,
Meniň aýdam aýdymlarma diň salyp,
Ýa sen her gün säher oýanan wagtyň,
Penjraňden öryänmi men gün bolup.

Ýa seniň gursagyň söýgüden sowap,
Gözleriňden söýgi nury öçdümi.
Ýa başga bir gözel ajap ýylgyryp,
Saňa söýgiň täze älemin açdymy.

Owadan gyz

Galdyr başyň,
Owadan gyz,
Iller ap-ak
Ýüzüň görsün,
Göreçlerden
Lezet alyp,
Gökde guşlar
Ganat gersin.
Aý-Gün saňa
Nazar salyp,
Gözelligňe
Başyn egsin.

Galdyr başyň,
Galdyr başyň,
Goý, görünsin
Ak ýañaklar
Seň görküňden,
Goý uýalsyn
Ýaz açylan
Gülälekler.
Gözelligňe
Bäsdeş bolup.
Goý, seretsin
Joralaryň.

Utanma-da,
Owadan gyz,

Bak jahana,
Göter seriň.
Müň näz bilen
Oýna, jora,
Näz ýaraşar
Seň dek gyza.
Gözelligňi
Paýla , jora,
Gyzganma-da
Dünýämize.

Ajaýyp aýdymlar juwandyr mydam

Bu niçik şowsuzlyk?
Bu niçik habar?..
Ýok, ynanmaýaryn eşidenlerime men.
Güýz günü –
Gijara.
Gyzgyn gor deýin,
Basyldyň kükregme,
Ah, şum habar sen.

Mejalym çatmady gygyrmaga-da,
Dymmakdanam ejiz gelýär ýüregim.
Göýä harasat dek, inip depämden,
Uzatdy gap-gara ellerin ölüm.

***

Sen hakda hiç kime aýtmadym hiç zat,
Gizledim syrymy soranlardanam.
Ol geçen baharyň süýji günlerin,
Ezizim, gaýtadan ýatlaýan ýenem.

Guşlar bolsa uçup barýar ugruna,
Kä ýere golaýlap, kä göge galyp.
Gynanýaryn, menem galan ömrümde
Söhbet açmajagma, saňa duş gelip:

Şonda-da seýil edýän guşlara meňzäp.
Keş edip ýöün men bu ene ýeri.
Ýüregim özünde göterýär baky
Sen hakda ajaýyp ýatlamalary.

***

Bir damjajyk bulutlardan bölünip,
Gözýaş deýin gaçdy ýeriň üstüne.
Gara gözleriňe-de bakmaryn gizlin.
Ýürek seni küýsäp, aglaýar ýene.

Aglaýar ol: - Ýalňyzlygyň hasratyn –
Diýýär – Indi paýlaşaýyn kim bilen?
Hany öňki günler?! Süýji arzuwlar?
Ýa olar düş deýin, boldumy ýalan?

Bilýän, indi görüşmeris ikimiz,
Gara gözleriňe-de bakmaryn gizlin.

Ah, dostum, gözleriň baky ýumulşyn
Ýatlamak meň üçin, göz niçiksi kyn.

***

Çagam uklap ýatyr. Bu ümsüm gije
Urýar penjreden güýziň şemaly.
Saralan ýapraklaň şowhunyn diňläp.
Men welin ýatamok, ýatamok häli.

Köýýär süýji uky göreçlerimde,
Umytlyk älemne gark bolýar göwün.
Nädeýin men, tanyş ýüzleň içinden
Bir ýakyn dostumy ýitirdim bu gün.

Agaçlaram aýdym aýdýar şo hakda,
Şemalyň ugryna yrap başyny.
Diýýär olar: - Dostuň natyrasyna
Görmedik gyz, seň gözüňde ýaşıňy.

Ynanyň agaçlar ol dostum üçin
Kalbymdaky söýgä, bolmasa-da çäk,
Men onuň ajaýyp gözlligini
Ejizläp gözýaşa ýuwjak bolamok.

Ertir daň agaryp, görünende gün,
Çagam oýanar-da, gujaklar meni.
Şonda oňa aýtmaly men dostumyň,
Soňlamadyk ömri hakda aýdymy.

Meniň şonda aýtjak aýdymlarymda
Bolmaly däl, gaýgy – hasrat , gam-gussa.
Ol aýdym dostumyň ölümin däl-de,
Diriligin wasp etmeli iki esse.

***

Dostum, bir wagtlar, entek çagakam,
Men aýdym aýdypdym wasp edip seni.
Ýalňyşypdym deňäp äpet daglara,
Seň sada ýüregiň belentligini.

Ýok, bu diňe ýalňyşlygam däl eken,
Bu bir çagalygmyň ejizligi eken.
Soň, men ýetişemsoň, ak saç eneleň,
Görende maňlaýynyň gasynlaryny

Şol çaga aýdymynyň ejizliginiň,
Kemter manysyna düşünpdim emn.
Günäli bolsam-da seniň öňünde.
Şol aýdan aýdymmyň kemterligi üçin.
Bilýän indi, dostum, saňa mynasyp,
Ajap aýdym döredäýmek juda kyn.

Ýaz bu hakda iň bolmanda bir setir.
Indi janym, maňa sütem etmese sen.
Gyzdyraýyn synaň sowanam bosa,
Söýgi hakda ýazan aýdylarym bilen .

***

Tüm gijelik, meñzäp gara saçlarma,
Daglaň depesinden gerdi ganatyn.
Syryp gitdi gök asmanyň göwsünden
Ak ýylдызыň lowurdaýan zynatyn.

Gök gürledi sarsyp bu äpet zemin,
Gapymyza ak jöwenek döküldi.
Seni ýatlap alysdaky söýgülim,
Uzyn gije gözlerme çiş kakylды.

Tülükde daş çykyp, ýoluňa bakdym
Seniň gyzgyn mähriň ýadyma düşüp.
Mähir nire, ýar nirede tülükde,
Gözden doly ýagýar, jahan gamaşyp.

Görünenok goňşy-golam, öýlerem.
Görenenok ala daglaň garasy.
Ýeri onsoň, seni nireden tapaýyn,
Arada ýatyrka jeýhun derýasy?!

***

Men köp daglar hakda gürrüň edemok,
Bu gezek wasp edýärim Köpetdagymy.
Eneden dogamda, başga daglar däl,
Bilýän,
Eşidipdi diňe bu daglar,
Ilkinji,
Päkize,

Çaga agymy...

Indi men ýetişip, syn edýän bu gün.
Türkmen daglarynyň gözelligine.
Göwnüme bu daglar eýlenen ýaly
Aý şöhlesi bilen jöwzaly güne.

Hanha, güne ýanan guraksy daşlar
Keserlişip dem alýarlar belentde,
Ol ýerde bir wagt gurap gidipdir
Ýabany güljagaz,
Ýabany ot-da.

Aşakda çeşme bar,
Bilbil bar.
Aşakda boý alýar mün dürli agaç.
Bu ajaýyp gözellik,
Arman...
Etekde
Daglaň gerşi belent,
Başy ýalaňaç.

Ýalaňaç – diýip,
Gyýýa bakyp geçäýmek
Aňsat dälidir,
Daglar köpi ýatladýar.
Kä ýyldyrym çakyp,
Turanda tupan,
Ýylçar gaýalaryň güýçli ýel öper.
Şowlar...

Mukam dörär gaýalarynda,
Daglaň gudratyny duýarsyň şonda.

Etekde ýene-de çeşmeler joşýar,
Etekde alýaňak almalar bişer.
Sen lezzet alarsyň görüp daşyndan,
Görersiň, gözellik döränligini
Şu gojaman daglaň ýylçar başyndan.
Nem bolsa asmandan seýrek düşýändir,
Şonda-da daglarda gujur, güýç kän.
Belentdir,
Mertdir,
Ýylçardyr başy,
Emma eteginde gül açar bagy,
Seredip otursaň şondadyr asyl,
Bäbekkäm agymy diňlän daglaryň
Meniň üçin eziz aýratynlygy.

Gargalar

Asmanda çaknyşyp sowuk bulutlar,
Güýçli ýel syrygyp, gar köwsarlaýar.
Meň kalbymda bolsa uçgun tutaşyp,
Ýanyp duran küre ýaly lowlaýar.

Azaşýan ýol tapman doňak tokaýda,
Dodaklarym kepäp,
Ýalaýan gary.
Ýüregim gananok,

Ýene men teşne.
Gaýyp ýör depämde, gara gargalar,
Soraýan olardan:
- nirede çeşmee?!

Gargalar gygyrýar:
“gak, gak-da, gak-gak”.
Göwnüme bolmasa, diýýärler olar,
“Gözleme gyz, bu tokaýda çeşme ýok”.

Onda men nätmeli,
Nirä gitmeli?!
Gargalar tokaýdan
Ugradyň meni.

Gargalar gygyrýar ýene-de – gak –ga!-
Belki diýýändirler:
-Ugratmarys, ýok.
Ah, bular göwnüme
Gury hyýaldyr.
Ol gargalar meni,
Görýänem dälidir.

Sowuk ýel şuw lady,
Gargalaň sesi,
Bu uly tokaýda birhili , tukat.
Küýsäp, dury çeşmäň sowuk suwyny,
Ýene meň kalbymda lowlaýar şol ot.

Daň agardy, ýatdy uly hasrat,

Menem çykdyň dury çeşmäň ýoluna.
Ýöne henizlerem ýatlap gynanýan –
Düşünemok gargalaryň diline.

Biziň gapymyzdan daglar görünýär.

Biziň gapymyzdan daglar görünýär,
Şol daglaryň hem öz ýüregniň dagy bar.
Çagbalar jar ýasan dereleriniň
Almaly, injirli gözəl bagy bar.

Ugramakçy bolsam alys illere,
Şu daglardan pata alýan hoşlaşyp.
Galýar daglar meniň dogduk ilimde,
Asmandaky bulutlara baş goşup.

Galýar daglar galýar äpet bürgütler,
Gidýärin, alyslar garşylaýar meni.
Ýene daglar göz önümde janlanýar,
Ýatlamda enemiň aýdymalaryny.

“Bu daglaň gerşine näçe guş gondy,
Bu daglardan uçup giden näçe guş.
Näçe gezek bu daglarda buz doňup,
Näçe gezek ýuwdy gerşini ýagyş.

Öpdükä gör, näçe ynsan agysyn,
Bu daglaň göwsünde uzaýan ýollar?
Näçe gezek açyldy gunçalap,

Sürçek gaýalarda ýylgyrýan güller”.

Gaýtalap enemiň şu aýdymlaryn,
Bir wagtylar meňem ýumular gözüm.
Şonda daglar pata berer hoşlaşyp,
Asmandaky bulutlara baş goşup.

Biziň gapymyzdan daglar görünýär,
Şol daglaň hem öz ýüregniň dagy bar.
Kä egninde paralanyp bulutlaň,
Däli dereleriniň joşýan çagy bar.

Meniň topragym

Indim men duýdansyz bu uly dünýä;
Döwrüň aladalaryndan habarsyz.
Guşlaň owazyna meňzeş agyny,
Diňleýär meň bilen biziň asyrymyz.

Asyrymyz duiňleýär.

Emma meň üçin
Bu pursat jedelem, pikirem ýat.
Uklap ýatyr, çal dumana bürenip,
Geljekki ýaşaýyş,
geljeki şöhrat...

bar zat öňde –
salgymlaryň içinde,
gara daglar deýin ýatyr garalyp,

soň daglara tarp bir ädim ädip,
ömri dowam edýän, ölüp – direlip.

Tapylýan özüme kybapdaş dost, ýar.
Synlaýan hezil edip aýdyň gözleri,
Bir jahyl ýigit dek,

Ene topragym,
Gyzgyn gujagynda göterýär meni.

Topragmyň üstünde
Bulutlary synlap, ylgaýan her ýan.
Ýagşylygy aýap göreçlerimde,
Döwrüme ýüzlenýän, döwrüme garaýan.

Döwür maňa aýdyň jogap berenok,
Ýene sorag, ýene batyrýan gama.
Agyr oýlar, bir yzgytsyz adam dek,
Urýar ýumrugyny zenan maňlaýma.

Şonda-da ruhum bu ugurlardan,
Ak kepderler dek, belentde gaýýar.
Meň dogduk topragym meniň kalbymy,
Bir jahyl ýigit dek ýyladýar, çoýýar.

Alada

Şat aýdymlar aladasyz döränok,
Dünýäň özi durşy bilen alada.
Aladalar bizi käte gagşadyp,

Aladalar bizi kä atýar oda.

Sähramyzyň gülälegne çalym edip,
Asyrlaryň ýüzünem bezeýär alada.
Aladalar bürgüt kimin uçup ýör,
Ene zemin bilen asman arada.

Tupan tursa gyzgyn Garagummymyzda,
Aladasyz äpet gomlar göçenok,
Gaçanda-da, kowanda-da alada,
Aý ýyllaram aladasyz geçenok.

Çagba ýagmazdan öň düzleriň ýüzün,
Tutýar çal duman dek agyr alada.
Çabga gelýär, älemgoşar lowurdap,
Sähramyzda nuryň saçýar ýene-de.

Aladalar döredýärkä şatlygy,
Biziň bilen hemra bolsun ol mydam.
Atlanalyň aladalaň gerşine,
Aşagynda galalyň biz aladaň.

***

Hiç haçan men seniň duşmanyň däldim,
Batga bolup garalmandym öňüňde.
Onda nämüçin sen bukdaklap ýörsüň,
Köýüp giden aryň bar ýaly mende.

Ne-hä sen bir penje urýaň ýeňsämden,

Ne-de aýdyp bilýäň ötgür sözüňi.
Oýunjk gurjaklaň açaryn towlap,
Perdäň aňyrsyndan dikýäň gözüňi.

Soň gurjaklaň maň oýun görkezip
Sen sözüň gaýtalap azar berýärler.
Towy gutaransoň jansyz şeytanlar,
Ýene seniň huzuryň barýarlar.

Men ýatdan çykarman gurjaklaň oýnun,
Men seniň kölgäňem çykarman ýatdan.
Kölgeler gurjaklar bilen garpyşyp,
Iripdirler ýöne ownuk azapdan.

Eger-de meň boljak bolsa duşmanym,
Ajdarha dek, belent bolsun dünýäde.
Kül üstüde otrandan bimaza,
Gowudyr özüňi oklanyň oda.

***

Gelme meň ýanyma, saklan şol ýerde,
Butnama, butnama, duran ýeriňden.
Näme diýjek nirä barýaň diýseler,
Birden nätanyşlar çykyp öňümden.

Meň ýanan ýüregim salgy berjekmi,
Ýa-da, görkezjekmi solan ýüzümi.
Ýa-da söhbet açyp namartlygyňdan,

Nätanyşa tanytjakmy özüni.

...Isläniň et –

Ýöne meniň öýüme,

Uzýan ýollaň bary ýapyň seň üçin.

Göreňokmy goýup giden günäňi,

Zenan gerdenlemde götermek ne kyn.

Goý, kyn bolsa bolsun meniň özüme,

Ýöne meň oduma köýmesin özge.

Ajal ysy gelýär gara kölgäňden,

Görünme,

Görünme meň gözüme.

***

Söýgülim reňkiň agarypdye seň,

Gowuşgynsyz sandyrap dur ellerňem.

Gara bulut ýaly haýsy asmandan,

Seň ýüregňe aralaşdy gaýgy-gam.

Hany seniň öňki gujur – gaýratyň ,

Hany? –

Nirä uçgun ýaly syçrady.

Sözle ýogsam gözleriňden aňmadym,

Juwan başyň haýsy derde uçrady.

Geç düşege, dunç al, düýş gyr-de oýan,

Turýançaň ýanyňda hemraň bolaýyn.

Sen gam çekýän bolsaň ýagşylyk üçin,

Onda gussaň ýarsyn bölüp alaýyn.

Diňe aýt sen maňa, aýt sen, dogrusyn,
Näm bolanam bolsa, ýalan sözleme.
Biz alys ýollara bile gitmeli,
Şoň üçin , sen syryň menden gizleme.

***

Jahanda paýhasly iň gözel oğlan,
Gel, dünýäň gapysyn aç sen öňümde!
Men aýak ýalaňaç zemini söküp ,
Göterdim hasraty bu gerdenimde.

Ýollarda ýadawlyk kalbymy gurşap,
Aýagma dolaşdy açyla güller.
Daşbasma ýazgy dek meň görejimde
Galdy duýgydaşlyk eden göwünler.

Biljek bolup dünýämiziň syryny
Halys meniň onki süňňüm owuldy.
Kä öňümde aç möjekler uwlasa,
Kä elimden gaçyp käsäm döwüldi.

Alaňdan alaňa, belentden pese –
Ylgap köp zadymy döwdüm, ýitirdim,
Ýöne welin moý atdyrman hiç ýerde,
Umydymy huzuryň getirdim.

Doňan derýalardan taýyp geçdim men,

Gördüm daglaň gar örtülen gerşini.
Aç dünýäniň gapysyny paýhasly oglan,
Diňleýän oň ýüreiniň urşuny.

Elweriň aýdymlary.

Bir zatlar gynaýar meniň ýüregmi,
Hiç gelip bilemok belli karara.
Kalbymda lowlaýan düşnüksiz ýalyn
Aýlaýar ýaş başym biderek ýere.

Kesek bolsa çar tarapdan ýagyp dur,
Ýa-da bular görünýämi gözüme.
Ah, gardaşym, hopugýzryn gijeler.
Göz ýetirip bilmän öz-özüme.

Aklym diýýä maňa: - samsyjak gözel,
Gör ömrüňden hoşal ahyr Aý-Günem.
Kaýyl bol-da bu durmuşyň emrine,
Boluşyna görä ýaşaber senem.

Ýürek diýýär: - Bolmasady hyjuwlar,
Onda kyn düşmezdi beýdip gün görmek.
Bolmaz ahyr hak aýdymlaň deregne
Agzyňa gelenin şagladyp ýörmek.

Ine şeýdip aklym bilen ýüregim
Aýra düşüp barýar biri-birinden.
Ajal bolsa somlap elhenç pehjesin,

Jan gardaşym, elin üzenok menden!

Kesek diýseň çar tarapdan ýagyp dur,
Ýa-da bular görüňämi gözüme.

Kimkäm men?

Nämekä isleýän zadym,

Düşünipý bilemok özüm – özüme.

***

Ol gün ýel öwürdi ýada gar ýagdy,
Kim maňa at goýdy, kim pata berdi.
Gadyrsyz perzendi bagyşlap dünýä,
Bilmen haýsy ene meni dogurdy.

Bulary bilmänkäm ýetişdim dogan,
Soň çaga bolýarmyň...

Gelensoň ýaşlyk,

Ozal näme gördüm?

Görjegim näme?!

Bu pikirler, gör, nähili bulaşyk.

Ýadymda gazaply ýanwar gijesi,
Meni lenç edeni penjesin gerip.
Soň men öldürildim...

...Ölüp ýaşadym,

Ýaşlygymyň adyna ysnat getirip.

Ýok aýdyp biljek däl, mundan artykmaç,
Söhbet açyp, geçmiş hakda aýdymy,

Ýa bu damardaky ýaşlygyň gany,
Joşgun bilen gaýnamasyn goýdumy?

Maýsa kösüklände gülli sährada,
Günden sorasynlar meniň derdimi.
Haýsy ýerde, nirelerde bolsam-da,
Ruhym bilen söýýändirin ýurdymy.

Biz gyrnak

Biz gyrnak,
Bilýäris

Gyrnaklygymyzy,
Şoň üçin dört ýere bölýäs ýüregmiz,
Ine , ýüregimiziň bir böleginde
Gussaly ýaşlygymyz hem ajal ýatyr.
Gün gerekmi?!-
Tümlük?
Isläniň saýla!
Çözmesi kyn. Elhenç ...
Şu jedel ýatyr.

Ýüregimiziň beýleki bir bölegi
Eýlenipdir sowuk garaýyşlara.
Zynjyrsyz baglanan
El-aýagymyz –
Ýan bermelimişin,
Gara gyşlara.

Üçünji bölegi ýüregmiziň
Tutuşlygna eýlenipdir hyjuwa.
Bu ýerde ýigrenç bar gynaklygymyza,
“Baky” berilipmi gynaklyk bize?!

Ine ýüregmiziň soňky bölegi,
Bu ýerde näm bolýar?!
- Semiz jenaplar...
Dar kabinetlerde möhür basýarlar,
Basgylyp,
Iň oňat aýdymlarymyza
Gynaklygymyz bilen,
Baha kesýärler.

Olar baha kesýär enelerine,
Olar baha kesýär ene ýerine,
Olar baha kesýärler öz – özlerine
Olar möhür basýar öz ýüzlerine.

Biziň ýüregimiz bitewilikde
Ýene aýdym aýdýar gynaklyk hakda.

Müňläp kemsidilýän ykballarymyz
Asyrlardan galan sowagtmy ýer.
Gynak ýüreklerimiz ýaşamlaymy,
Meňzäp asmandaky ýedigenlere.

Gan algysy barmy, asyrlaň bizden,
Biz şony sorayas ogullarymyzdan?!

***

Giň asmana ak bulutlar düşelip
Durnalaryň hatary gizlenýär gökde.
Gör, kimler bu pursat ýeriň üstünde
Ajap düýş görýärler geljegi hakda.

Adamlar, belent siz, bilýäriň muny,
Ýöne siziň garaýşyňyz dogrymy?!
Ene ýatlanylsa, söýülse Watan,
Aýal gyrnak bolup, çekermi gamy.

Är ýigitler heý-de ýaşap bilermi,
Taşlap gum depesine naçar uýasyn?
Aýdyň, ak bulutlar, Elwera gyza,
“Biz gyrnaklar” diýip, ol aglamasyn.

Jonyň arzuwy

Jon mele saçlyja namysjaň oğlan,
Ol kiçijik, emma belent hyýaly.
Ädim ädip Amerikanyň göwsünde,
Nýu-Ýorkdan syryp barýar şa ýoly.

Gidip barýar, giň äleme göz aýlap,
Ýagşyny, ýamany saýgarýar akly.
Barýar arzuwlaryny ýele güjeňläp.
Ýüregi aýdymly, arkasy ýükli.

Zähmet hopba bolup onuň egnine,
Işleýär, ýük çekýär, gidýänçä eňki.
Şol halda-da, ynam edip bar zada
Uklaýar.
Düýş görýär.
Gözellik oňky.

Alaç ýok. Dünýäniň gurluşy şeýle
Bar durmuşa her kimiň öz hyýaly.
Kim watanyn söýýär, söýýär bilbili,
Kim bolsa jan berýär gujaklap puly.

Jon millioner bolmak arzuw etmeýär,
Ol aýdymçy boljak.
Söýýär owazy.
Bulutlaň kerwenem, onuň göwnüne,
Çalyp dur, çaknyşyp,
ajap bir sazy.

Hiç kim oň arzuwyna etmeýär payhas,
Geçýär jentelmenler ýüz öwrüp göge.
Ümsüm gije, Nýu-Ýorkuň göwsünde,
Arzuwyn wasp edýär bir ejiz çaga.

GYZYŇ PÄKLIGI

Sen gör, kime gulluk edip ýaşaýaň?
Erkinlik gerekmi?
Maksadyň näme?

Ýadaw gözleirňi asmana dikip,
Garaňky köçede uklaýaň ýene.

Wah, sen kime gerek
                    Sen kime gerek,
Durmuşa söýgiň bar,
                    Başyň bolsa ýaş.
Şonda-da basgylp aladalary,
Geçirýaň günleri yranyp serhoş.

Sen hiç kime namysyňy satmadyň,
Muny päklik hasapladyň özüňe.
Wyjdan kemsidilýän şeýle mekanda
Gör, näme getirdi bu päklik saňa.

Giň dünýäde nägile sen bar zatdan,
Bir hossarsyz naçar köçede galan.
Şol belent päkligiň tukat gijeler.
Hasrat çekip aglaýar gyz sen bilen.

***

Güwleýärdi deňiz, gopgunly gije
Tolkunlaň üstünden ösüp batly ýel.
Senem ýele meňzäp, wagşylyk bilen
Kakdyň meň gapymy nirden tapyp ýol!

Diýdiň: - Mümkinmi, gyz, seniň ýanyňa,
Wah, gülüm, nämüçin otyrsyň ýalňyz?
Gel, bu uzak ýoluň hatyrasyna

Adama bir bulgar götereli biz! –

“Adama bir bulgar götereli biz”,
Ýañlandy daşarda gyryksy sesiň.
Sowgat üçin doldurypsyň gujagňa,
Gruzinleň çakyryn, gyzyl almasyn.

Öýe saldym, garşyladym men seni,
Atalaryň nakyllaryn edip ýat.
Diýerdiler: “Myhman ataňdan uly”.
Myhmanlygyň üçin boldum örän şat.

Oturdyk biz bir stoluň başynda,
Sen sehoş bolýançaň al şerap içdiň.
Soň eziz dostlarmyň gybatyn edip,
Ýary gijä çenli ýüregme düşdün.

Bu häsiýetiňmidi, ýanyma gelip,
Elleriň taşladyň, egnime meniň.
Diýdim, saňa biraz gaýra çekilip,
-- Ýaşuly, siz ýaşıňyzdan utanyň.

Şonda-da düşmediň aýdylan söze,
Şol bir hereketiň gaýtalap ýene,
Sarnadyň bir zatlar düşnüksiz dilde,
Laňnyldap söýginiň hatyrasyna.

Gör, meniň nähili kejobäm gysyp,
Seni basym ýola slasym geldi.
Görüp wagşylygyň çydaman wyjdan,

Ganym gyzyp gahar kükregme doldy.

Entrekläp çykyp gitdiň gapydan,
Aýdylan sözlerden almadyň many.
Bilmedim, menden soň kim garşylady,
Gije gelen päli ýaman myhmany.

Bu seni ýene gördüm köçede,
Urunýaň her ýana, çaykanjyrap zol.
Saňa ýaşayşyňda medet berýän zat,
Adam ýüregi däl, wezipe stol.

Emma, meň üçin sen şol günki myhman,
Gopgunly gijäni edenimde ýat.
Edil ýele meňzäp, wagşylyk bilen,
Batly gapy kakan çal býurokrat.

Umyt

Ozal sende sansyz umytlar bardy,
Söýgi hakda, Watan hakda, il hakda.
Durmuşyň lezzetem başgaça bolýar,
Umyt ganat gerse juwan ýürekde.

Indi weli seň öçüksi gözüňde,
Galmandyr ol sansyz umytdan nyşan.
Umytlar dünýäsin sowgat beräýsem,
Sen kabul edermiň, sözle mähriban?

Eger kabul etmän beren sowgadym,
Başyň ýaýkap, hyrçyň dişläp otursaň,
Niçiksi bor, umytlardan ýüz öwrüp,
Terkidünýälikde günüň ötürseň?

Onda meniň üçin kyn bor ýaşaýyş,
Zor salar synama hyjuwlaň ody.
Joşdurar kalbymy ömrümiň boýy,
Saňa umyt sowgat bermek umydy.

***

Mylaýymlyk bilen goňras bulutlar,
Kerwen tutup, çöküp barýar pessaýa.
Asmanyň perdesi dadlaň gerşine,
Başyn diräp, bölünýärler set para.

Kakyp ýyljak ýagyş penjreleri,
Derelerden akyp gelýär sil ana.
Şatlanýar bulutlar,
Gelýär bulutlar
Dünýä gelenine, sil bolanyňa.

Şatlanýar bulutlar ujypsyz ömür,
Sarp edip bilenne gözellik üçin,
Belli zat. Sil bolup äpet daglardan,
Ýuwha ýylanlary ýok edäýmek kyn.

Kyn bu ömri geçiräýmek ýerlikli,
Aňsat däl biläýmek dünýäniň syryn.

Ýöne adamlaryň daban yzyna,
Dökmesin ýylanlar ajy zäherin.

Şoň üçin pes ýere çökýär bulutlar,
Şoň üçin toprakdan boý alýar otlar.
Ah, men düşünemok, başda nämüçin
Bile gelenmişin biziň jahana.

Adamlar,
Ýylanlar,
Bulutlar,
Itler...

Ýöne bilbillerem unudamok men,
Bilýäriň dünýämde gülleriň barlygyn.
Şoň üçin, ynanyň, diňe şoň üçin,
Gyzyl ýalyn bilen buzuň üstünden,
Bulut bolup, galyp barýar bu göwün.

Gynanamok. Göwnüň bulutlygynda,
Ömür üçin, dünýänem saýamok pany.
Diňe bir dilegim, ynsan ýüregim
Başarsady,
Başarsady, daglardan
Sil dek joşup,
Sil bolubam inmäni

GÖZLEDİM SENİ

Bahar güller açanda ,
Saýrak guşlar uçanda,
Güneş nurun saçanda,
Janym gözledim seni.

Ýodalardan, ýollardan
Uzak-uzak illerden,
Gülälekleli gollardan
Gülüm gözledim seni.

Bakdym belent daglara,
Serçemenli baglara,
-- Gel, Läläm gara maňa! –
Diýip yzladym seni.

Ýürek aglar gün-günden,
Aý gyz gizlenme menden,
Gara gözler içinden
Saýlap gözledim seni.

Gülälekleli meýdan

Säher bilen çyg otlary sypalap,
Men geçen günleri salýaryn ýada.
Hany meniň gupaklyja joralam,
Şagalaňly çaglarym nirede?

Wagt şeýle bir tiz geçip gidipdir,
Kä oturyp pikir etsem ol günü.
Bizi öz akymyna iteklän eken
Ýetginjeklik ýyllarymyň ýelgini.

Hany indi ol oğlanlar, o gyzlar,
Bile oýnan boýdaşlarym nirede?
Geçip giden şagalaňly ýaşlygym,
Galdy meniň şu meýdanda, şu ýerde.

Her kim durmuş gurdy başardygyndan,
Oğlanlar är çykdy, gyzlaram ene.
Ýöne şol ýyllardan üýtgemän galdy,
Gülälecli meýdan öňküligine.

Dostumyň ýadygärligine

Sen gitdiň.
Seň bilen uly bir dünýä,
Alyslara tarap uzady gitdi.
Bu şahyr kalbymyň çuňluklarynda
Rehimsiz tukatlyk höküm ýöretti.

Göýä bir gyş günü
                                açylan gül dek ,
aňzak bilen göreş etdim,
açyldym.
Şonda maňa adamlaryň garaýşam
Geň ýalydy,

Geňliginem soň bildim.

Dogrusy, men köp zatlary soň bildim...

Şu dünýäde.

Sensiz galan dünýäde.

Gyýa garaýyşlaň düşüniksizligin

Naňa sowgat goýan

Senmidiň ýa...?!

***

Aşyk men. Äleme keş edip ýörün,

Çalym edip çöldäki boz jerene.

Keremli daglary, ymgyr düzleri

Söýseň senem, ýarym, ýör meniň bilen.

Ge,.gel, ýarym, ümürlükde gizlenme,

Hanha, dogdy gijäň aýdyň ýylдыzy.

Gýrүp ýüregimiziň näzik söýgүsin,

Bagyt gujak açyp garşylar bizi.

Bagt-gözel dünýä, bagt – söýgimiz,

Gel bagtyň öňünde başyň eg, oylan.

Älemi küýseýän giň gujagymda

Ýanyp duran ýylдыz bolup dog, oylan.

***

Maňa nämä gerek bolgusyz dostlar,

Nämä gerek, olaň boş gürrüňleri.

Ýalan töhmetlere, ajy gybata
Zäherletmek ajap duýgularymy.

Baryp undup, açyk aýdyň ýaşayyn,
Öwreneýin ýyllyzlaryň syryny.
Gijäň ümsümligi, jedelli ýollar,
Bilýän çagalykdan söýüpdü meni.

Düýşümde-de ýañagymdan ogşama

Merjen monjuk, ýakut gaşly gülýaka
Sowgat alyp dakma oğlan döşüme.
Söýgiň gudratyndan sergezdan bolup,
Gijelerem girme meniň düýşüme.

Gujak açyp suwly ýaplaň boýunda,
Hyýalyňda gujagyňda göterme.
Ýok, ýok, sypalama gara saçlarmy
Ýalbarýaryn ýürekden ýanymda durma.

Meňzetme sen meni daň säherine,
Meňzetme sen meni aýly agşama.
Mähir bilen demiň çayyp ýüzüme,
Düýşümde-de ýañagymdan ogşama.

Goý, gama batmasyn gara gözleriň,
Unut meni, örteme öz bagryňy.
Düşün ahyr, meň ýüregim küýseýär,

Alyslarda galan şahyr ýarymy.

Ýabany akja gül haky ballada

Men ak gül,
Men ak gül,
Ýönekeý ak gül,
Açylýan türkmenleň Köpetdagynda.
Aýdym aýdýan, şemal bilen baş goşup,
Dürli pasyllaryň ajap çagynda.

Ýüregim gysanok, darygamok men,
Gorkomogam tüweleýleň badyndan.
Aýdym aýdyp dünýä salam ýollaýan
Şu keremli gara daglaň adyndan.

Dogry, alysdaky baglaň güli dek,
Şahandaz gök ýapraklarym ýok meniň.
Suwsuzlykdan saralsa-da gül meňzim,
Daş güli men, aslyýetim ak meniň.

Säher bilen seýle çykan gyzlar hem
Dag üstüne galyp meni ýolanok.

Biliň meniň keşbim henize çenli
Dar kabinetlere bezeg bolanok.
Deňiz hol aşakda haýbat atsa-da,
Şat bilbiller saýramaýar men hakda.

Guş-gumrylar meni görüp bilenok,
Men daş güli, men olardan uzakda.

Mümkin, meň baramda ajy gybatlar
Seň öýüňe ýalan bolup baryandyr.
Bilbiller ömründe görmedik gülün
Mahabatlap, taryp edip berýändir.

Sen gijä-de,
Gündize-de ynanma.
Eger meni söýseň, özüň gelip gör.
Çyk-da çal dumanly daglaň başyna,
Meň boý alan mekanymda bolp gör.

Tapmasañam salgy bererler saňa
Howandar dereler, hossarym daşlar,
Gözlemeseň, uka batyrar seni
Kiçijik gül hakda uly myş-myşlar.

***

Seň ýanyňdan çykyp gaýtdym hoşlaşyp,
Syzyp duşuşygyň süýji lezzetin.
Şol gün seň mähriňe gark etdi meni
Bu giň dünýä,
Giden umman –
Gözýetim.

Dogduň sen meň asmanymda Gün bolup,
Çoguň bilen kükregimi tendirdiň.

Jöwzaly tomsyň, boz meýdanlary
Howra gaplap,
Ýakyşy dek ýandyrdyň.

Gije düşdi, uka batan sähralar
Sary gulkaklaryň sypap oýandy.
Seniň ak saçlaryň aýyň ýüzünden
Süýnüp gelyän ap-ak buluda döndi.

Oýandym men, seni Aýdan gabanyp,
Kalbym paralandy gahardan ýaña.
Ak saçlaryňy öpmek üçin topuldym,
Zeminden el üzüp, aýdyň asmana.

Birden daň agaryp, bu aralykda
Gyrmyzy köýnegin geýdi Gündogar.
Säherde ýalkymyn ýaýan al şapak
Seniň gyzgyn göreçleňden nur alar,
Ezizim, owadan gözleriň ogşap,
Depeleriň aňyrynda gün dogar.

Asman öz ýaryny gabanyp senden,
Mukaddes güneşin garşylar gülüp.
Günem öz ýarynyň gujagyna dolar.
Arassa çaga deý ýalaňaçlanyp.

Bu süýji pursatlar gözlerim ýumup,
Maňa gabanjaňlyk derdin çekme kyn.
Gel, men seni asman bolup opeýin,
Sen Gün bolup gelseň duşuşmak üçin.

***

Turdy güýçli harasat
Bir wagtlar şu ýerde.
Şol gün şaglap sil akdy
Şu daglar, şu derede.

Dagdan inen sil bilen
Bir äpet gara ýylan.
Tolkunlaryň içinde
Uzak owsundy her ýan.
Akyp akym tersine,
Tolkunlaryň güjeňläp.
Arkan gaýşyp, ar alyp,
Äleme çykjak boldy.

Işi başa barmady,
Ýylan owsunsa-da köp.
Akdy sil öz ugruna,
Tolkunlaryň güjeňläp.
Akdy sil,
                    baý, akdy sil,
akdy ýeriň pesine.
Sokdy eltip ýylany
Aki daşyň astyna.

Geçdi gitdi sil şaglap,
Ýatdy güýçli harasat.
Iki daşa gysylyp,
Ol ýylan etdi perýat.

Gapdalynda gökje ot
Ygşyldaýar şemala,
Ak bulutlar eçilip,
Geçip barýar bir ýana
Alysdaky mekana
Gördi ýylan uzakda
Salgym dek gaýalary.

Ol ýer dünýäň örküji,
Gözüniň gören ýeri.
Ýylçyr daşlaň ýüzünde
Häkimlik süren ýeri.

Onuň bütin dünýäsi
Şu daglar, şu dereler.
Hemem hol dury çeşme,
Şu baýyrlar şu ýerler.

Niçik tukat bu waka ,
Aýra düşmek mekandan.
Güller, guşlar ömrüni
Güjeňleýär her ýandan.

Jyklap dagyň gerşinden
Çogly kuýaş ýylgyrýar.
Agyr daşlar ýylanyň
Bilini ýolup gelýär.

Ýylan ýaryp daşlary,
Ýene-de çykjak boldy.

Janhowluna topulyp,
Kuýaşy çakjak boldy.
Gün ýaşdy, gün gizlendi,
Ýylan elñenç gygyrdy.
Daglar ýalňyz galdy diýp
Daş astynda jan berdi.

Diňe ýyllyzlar gördi
Ol ýylanyň öleni,
Iki daşa gysylp
Ömürbaky süýnenni.

Emma ýylan bimerdi,
Alyda , bir ülkede,
Edil şeýle derede,
Özi ýaly ýylanyň
Täze dünýä inenni.

Garagol oglan

Eý, garagol oglanjyk,
Derede garaş maňa.
Döwüp piliň aýagyn
Aşyk getirin saňa.

Saňa beren wadamy,
Çykarmaryn ýadymdan.
Eý, garagol oglanjyk,
Aýlanaýyn adyňdan.

Eý, garagol oglanjyk,
Gidýän seniň ýanyňdan.
Sen ,meň Watanymyň nesli,
Sen eziz meň janymdan.

Ynanmagyň eger-de,
Maňa, “öldi” diýseler.
“Seni taşlap alysda,
Baky galdy” diýseler.

Ynanmagyn jahanda,
Ýzayň, güýzüň oýnuna.
Girmegin “ýarym” diýip,
Her ýeteniň goýnuna.

Ulalarsyň bu ýollar,
Seň öňüňde uzalar.
Daşdan gaty bu durmuş.
Başyňa oýun salar.

Oýlanaryn men mydam,
Oýlanaryn sen hakda.
Aýdan aýdymlarymyň,
Bary seňki – ýürekde .

Eý , garagol oglanjyk,
Derede garaş maňa.
Derede ýüzer ýaly
Gümi getirin saňa.

***

Taňrym, ne gudratlar saldyň ýüregime,
Saňa bir tükenmez uly arzym bar.
Özgäň gujagyna saldyň ýarymy,
Men bolsa oň mawy gözlerine zar.

Bulgurlary al şerapdan dolduryň,
Bagyşla sen bigünä janseregi.
Al şeraba çalyşmasam nädeýin,
Özgäň gursagynda galan ýüregi?!

Bagyt guşum

Gijä galyp aglap geldim bu jaýa,
Kalbym otan doly gözlerim ýaşly.
Meni kabul etdi ýzgäň egninde,
Ýolun tapman gonan ol bagyt guşum.

Gözlerim gözlerine sataşan bada,
Köýdi kalbymdaky ajap aýdymlar.
“Taňry seň bagtyňy özgäň gujagyna,
taşlady “ diýp, sandrady ene ýer.

Bu duşuşyk ýasa döndi meň üçin,
Asman aglap zemin bilen çaknyşdy.
Bu jahanda meniň ýalňyz umydym –
Bagyt guşum özgäň gujagyna düşdi.

Daş dek dymyp doňup galdym köçede,

Meniň halym soramady geçenler.
Aýym, Günüm ýitdi özgäň goýnunda,
Indi meň syrdaşym gara gijeler.

Ýok,
Şonda-da kinäm ýok meň taňrydan,
Göriplik edemok özge gözele.
Ýöne meň kalbymyň azaşan guşy,
Daşa döňüp agram salýar gursagma.

Her kimiň öz işi, goý, söýen söýsün,
Indi söýgi düşenok meň ýadyma.
Kalbymyň lälesi özgäň öýünde,
Men bolsa taşlanan ajy ýatlama.

Akja kebelege ýüzlenme.

Ne parhy bar meniň ýatan ýerimiň,
Daşa çykyp bilmesen, gezip bilmesem.
Ne peýda bar islämde-de ölümi,
Ajaly gujaklap ölüp bilmesem.

Ne peýda bar uçup giden bürgütten,
Penjesinde alyp gitmese meni.
Nädeýin men gargalaryň şalygyn,
Öwrenip bilmesem olaň dilini.

Ne peýda bar maňa biwepa ýardan,
Bir nadan oguldan, gadyrsyz gyздan.

Çat açan ýüregim ýeriň üstünde,
Gitmek islän wagty ýaz bilen güýzden.

Nädeýin men gök agaçlaň saýasyn,
Uzaklardan maňa ýat Gün görüňär.
Penjräň öňünde akja kebelek,
Pelläpler, iki ýana urunýar.

Bu jahanda ýalňyz syrdaşym meniň,
Kebelejik, deň sen dünýä malyna.
Sen-ä meň halyma dözmän urunýaň,
Men bolsa aglaýan seniň halyňa.

***

Jebir gördüm bu diwardan aňyrda,
Zulum gördüm bu diwardan aňyrda.
Ölüm gördüm bu diwardan aňyrda,
Hapa boldum men bir suwa düşeyin.

***

Tapmasam men bu tokaýdan adalat,
Geregi ýok ol tokaýyň baýlygy.
Şahyryň üstünden häkimlik sürýär,
Maslyk sorýan gargalaryň şalygy.

***

...Diýmen Men ýeke.

Meñ bilen söýgim.
Ölýär göz gyzdyrman
Dünýe malyna.

Rehimsiz ynsanlar,
Az ömrüňizde
Siz gözläp ölýäňiz, dünýe baýlygyn,
Baýlykdan ne peýda.
Rehim bolmasa?..